СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Татяна Томова

за дисертацията на Виктор Аврамов,
Редовен докторант към катедра „Публична администрация”, СУ „Св. Климент Охридски”

на тема: „Процесът на изработване на енергийната политика на Европейския съюз: актьори, комуникация и взаимодействие”

Като научен ръководител на докторанта Виктор Аврамов, познавам не само съдържанието на представената за публична защита докторска теза, но и целия процес на работа, който доведе до нейното създаване.

1. Обща характеристика на докторската дисертация:

Докторската теза е развита като отговор на недостатъчно разработен изследователски проблем: става дума за процеса на общата енергийна политика, която трудно може да бъде обяснена с научните инструменти на традиционната политология. Нито разбирането за ЕС като нововъзникваща политическа система, нито либералният интергувернализъм са в състояние да обяснят процесите на изработване на общата енергийна политика, където липсата на предоставена компетентност се компенсира и замества от хоризонтални модели на относително структурирано взаимодействие между държаните-членки. Не случайно във възприеманите почти като учебници произведения за ЕС (Wallace H., W. Wallace and M Pollack, *Policy-Making in the European Union,* Oxford University Press, 2005) общата енергийна политика не е обект на специфичен анализ: обяснението не е просто в липсата на такава политика, а в невъзможността към анализа й да се приложат теоретичните схеми, които преобладават в европейските изследвания.

Поради тази причина най-голямото предизвикателство в процеса на изследователската работа се оказа изборът на теоретичен подход към обекта на изследване. Съсредоточавайки се върху евристичните възможности на неоинституционализма – теория, често използвана за анализ на европейския процес, докторантът намери подходящият теоретичен инструмент и използва за целите на изследването си концентрирания върху актьорите институционализъм. Благодарение на удачния теоретичен избор той успя систематизирано да представи развитието на един изключително сложен процес на изработване на политики, който на повърхността изглежда хаотичен, резултат повече на случайно взаимодействие, отколкото на общо целеполагане. Въпреки хаотичния се характер този процес води до малки, но видими резултати, които мога да бъдат обяснени чрез опита на всеки от участниците да разшири собствените си ползи.

2. Приноси на докторската дисертация.

Приносите на представената за защита дисертация са в две отделни научни направления:

- От една страна принос на работата е самото изследване на общата енергийна политика. Подобно изследване в българската научна литература не съществува. Налице са няколко студии, които разработват отделни проблеми, свързани с изследователския предмет, но цялостно изследване на процеса на общата енергийна политика не ми е известно. В този смисъл дисертацията на Виктор Аврамов прави значителна стъпка в европейските изследвания в България;
- От друга страна дисертацията има значение за изследванията на процеса на публичните политики, при който формалните институции са само правилата, а резултатите от него зависят от неформалните институции, от поведението и взаимодействието между заинтересованите участници. В българската научна литература вече има немалък брой произведения, които анализират концепцията за публичните политики. Изследвания на конкретни политики, които прилагат теорията за политиките обаче, са много малко. В преобладаващата част от случаите, въпреки че се използва понятието политики, анализът остава далеч от разбирането за линейността, за процеса като фактор, а за политиките като променлива, за цикличността и т.н.
- Докторантът формулира важни въпроси, сред които този за успешните публични политики е може би най-важният. Тъй като това не е основен изследователски въпрос, а по-скоро се появява като допълнителна „полза" в хода на докторантското изследване, отговорът, даден в дисертацията не е изчерпателен. Въпреки това той е много важен – според докторанта, структурираното взаимодействие е предпоставка за успех на публичните политики. Този теоретичен извод би могъл да има съществено значение за практиките, ако той бъде развит по-натам.

3. Научна аргументация на докторската теза.

Дисертацията е развита на основата на представителна в областта на публичните политики литература. Известна слабост на дисертацията е липсата на позоваване на изследвания на европейския процес в българската научна литература. Доколкото общата енергийна политика е по-скоро предмет, чрез изследването на който се доказват познавателните възможности на избрания теоретичен подход, тази слабост на докторантското изследване може да бъде пренебрегната.

4. Собствен принос на докторанта при разработване на дисертацията.

Докторската теза е резултат от самостоятелната работа на докторанта. При това не става дума единствено за докторантското изследване, представено в работата. Виктор Аврамов сам, чрез собственото си търсене и самостоятелната си работа върху научната литература, изгради теоретичния модел за изследването си. Моята намеса като научен ръководител се изразяваше по-скоро в обсъждането и поставянето на въпроси към тезите, които докторантът сам формулираше. В този смисъл общата ни работа не се изразяваше в поставяне – от моя страна, и изпълнение – от негова, на задачи, а в равностойни и изключително интересни за самата мен дискусии.

5. Педагогически опит на докторанта.

Виктор Аврамов води семинарни занятия по Публични политики за студенти по Публична администрация в продължение на две учебни години. В тази си дейност докторантът прояви творчество и въображение. Резултатите от педагогическата му работа бяха удовлетворителни, независимо от липсата на опит.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

На основата на приносите на докторското изследване, както и на личните ми впечатления от работата на докторанта в качеството ми на негов научен ръководител, категорично подкрепям присъждането на образователно-научната степен „Доктор" с шифър 05.11.02. на Виктор Аврамов.

07. 02. 2012. Подпис:

Доц. д-р Татяна Томова